

PwC Azərbaycanın COVID-19 Buraxılışı

Xüsusi Buraxılış - № 15

6 may 2020

Vergi Məcəlləsi və “Sosial sığorta haqqında” Qanuna dəyişikliklərin Layihəsi

Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 4 aprel tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş Tədbirlər Planına əsasən, pandemiya zərər çəkmiş sahələrdə fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinə (o cümlədən, kiçik və orta sahibkarlığa) vergi güzəştlərinin və tətillərinin verilməsi ilə bağlı İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən təkliflər layihəsi hazırlanmışdır.

Təkliflər layihəsi Milli Məclisin 1 May 2020 tarixli iclasında müzakirəyə çıxarılmış və Vergi Məcəlləsi və “Sosial sığorta haqqında” Qanuna dəyişikliklər 2-ci oxunuşdadırlar.

1. Vergi Məcəlləsinə dəyişikliklər edilməsi barədə

Qanun layihəsinə əsasən, koronavirus pandemiyasının yayılması nəticəsində iqtisadi şəraitin əhəmiyyətli şəkildə dəyişməsi ilə əlaqədar müvəqqəti vergi rejimi müəyyən edilir və Vergi Məcəlləsinə XVIII fəsilin əlavə olunması nəzərdə tutulur.

Pandemiyanın bilavasitə təsir etdiyi fəaliyyət sahələri üzrə

2020-ci il yanvarın 1-dən bir il müddətinə pandemiyanın bilavasitə təsir etdiyi fəaliyyət istiqamətləri üzrə (*siyahı əlavə edilmişdir-Qeyd 1*) vergi ödəyicilərinə yalnız həmin fəaliyyətin göstərilməsi üzrə aşağıdakı azadolma və güzəştlər tətbiq ediləcəkdir:

- Əmlak və torpaq vergiləri üzrə tam məbləğdə (**100%**) azadolma verilir ;
- Əldə edilən mənfəətin (gəlirin) **75 %-i** miqdarında azadolma verilir;
- Sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi olan **ictimai iaşə** və **sərnişin daşımaları** fəaliyyəti həyata keçirən vergi ödəyiciləri üzrə sadələşdirilmiş vergi məbləği üzrə **50%** miqdarında azadolma verilir.
- Fiziki şəxslərdən **daşınmaz əmlakın icarəsi üzrə** ödəmə mənbəyində tutulan verginin dərəcəsinin **14 %-dən 7 %-ə** endirilir;
- Hava nəqliyyatı daşıyıcılarının sərnişindaşıma fəaliyyətində istifadə etdiyi hava gəmiləri əmlak vergisindən azad edilir;
- İctimai iaşə fəaliyyəti həyata keçirən vergi ödəyiciləri tərəfindən alınmış ərzaq və hazırlanmış qida məhsullarının xarab olması bu məəcəllənin ƏDV məqsədləri üçün vergi tutulan əməliyyat sayılır;
- 1 il müddətinə **cari vergi ödəmələrindən və cari vergi ödəmələri ilə bağlı arayışların** verilməsindən azad edilir;
- 2019-cu il üçün son verginin ödənilməsi müddətinin 1 sentyabr 2020-ci il tarixinədək uzadılması;
- Mikro sahibkarlıq subyekti olmayan vergi ödəyiciləri üzrə əvvəlki il üzrə hesablanmış mənfəət (gəlir) və əmlak vergilərinin cari ilin 1 sentyabr tarixinədək uzadılması və hesablanmış vergini 2019-cu il sentyabrın 1-dən gec olmayaraq ödənilməsi.
- Ödənilməmiş vergi, məcburi dövlət sosial sığorta və işsizlikdən sığorta haqlarına görə faizlərin hesablanması 2020-ci ilin 1 aprel tarixindən 2021-ci ilin 1 yanvar tarixinədək təxirə salınması.

Mikro sahibkarlar üzrə

- Sadələşdirilmiş vergi üzrə 50% güzəştin verilməsi (verginin dərəcəsi 2%-dən 1%-ə salınır);
- 2020-ci ilin 1-ci və 2-ci rübü üzrə sadələşdirilmiş vergi hesabının və mənfəət və əmlak vergiləri üzrə hesabların verilməsi və hesablanmış verginin büdcəyə ödənilməsi cari ilin sentyabr ayının 1-dək vergi tətillinin verilməsi

Bütün sahibkarlar üzrə

- Əhalinin həyat və sağlamlığının qorunması məqsədilə vergi ödəyicisi tərəfindən həyata keçirilən zəruri profilaktik, o cümlədən dezinfeksiya tədbirlərinə görə çəkilmiş və Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydada sənədləşdirilmiş xərclərin məhdudiyət nəzərə alınmadan gəlirdən çıxılması;
- Əhalinin ərzaq və tibbi ehtiyacları üçün zəruri olan bəzi məhsul növlərinin ƏDV-dən müddətli azad edilməsi.

Qeyd 1: Pandemiya zərər çəkmiş fəaliyyət sahələri

- Avtomobil nəqliyyatı vasitələri ilə ölkədaxili (şəhərlərarası və rayonlararası, şəhərdaxili və rayondaxili) sərnişin daşımaları (o cümlədən, taksi ilə) fəaliyyəti;
- Yerləşmə vasitələri hesab edilən mehmanxana (hotel) və mehmanxana tipli digər obyektlərin fəaliyyəti;
- Turoperator və turagent fəaliyyəti;
- Sifarişlər üzrə malların, o cümlədən yeməklərin, ərzaq və qeyri-ərzaq mallarının satıcılardan alıcılara daşınması və (və ya) çatdırılması fəaliyyəti;
- İctimai iaşə fəaliyyəti;
- Sərgilərin təşkili, səhnə, istirahət və əyləncə (oyun), kinoteatr, teatr, muzey və konsert zallarının fəaliyyəti;
- İdman-sağlamlıq obyektlərinin fəaliyyəti;
- Hazırlıq (tədris) və ixtisasartıma kurslarının, məktəbdənkənar təhsil müəssisələrinin, psixoloji mərkəzlərinin fəaliyyəti;
- Koronavirus pandemiyasının yayılması ilə bağlı əhalinin sağlamlığı və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə məqsədlə fəaliyyəti nazirlər kabineti tərəfindən tam və ya qismən məhdudlaşdırılmış digər fəaliyyət sahələri.

Qeyd 2: Bu vergi azadolmaları və güzəştləri əmtəəsiz və (və ya) riskli əməliyyatlar aparan vergi ödəyicilərinə şamil edilmir. (əmtəəsiz və (və ya) riskli əməliyyatlar aparmadığı dövr istisna olmaqla)

PwC Azərbaycanın COVID-19 Buraxılışı

Xüsusi Buraxılış - № 15

6 may 2020

2. "Sosial sığorta haqqında" Qanuna dəyişikliklər edilməsi barədə

Sahibkarlıq fəaliyyəti

Məcburi dövlət sosial sığorta haqqı muzzdlu işə aid olmayan sahibkarlıq fəaliyyətdən gəlir əldə edən sığortaolunanlar üzrə minimum aylıq əməkhaqqının*:

- 1 aprel 2020-ci il tarixindən 1 yanvar 2021-ci il tarixədək - tikinti və ticarət sahələrində **25 %-i**, digər sahələrdə **15 %-i** ** miqdarında;
- 2021-ci il yanvarın 1-dən 2026-cı il yanvarın 1-dək- tikinti və ticarət sahələrində **50 %-i**, digər sahələrdə **25 %-i**** miqdarında müəyyən edilmişdir.

* Minimum aylıq əməkhaqqı = 250 AZN

**Regionlar üzrə aşağıdakı diferensial faiz əmsalları tətbiq edilir:

Bakı şəhərində 100 %-i;
Sumqayıt və Gəncə şəhərlərində 90 %-i;
Digər şəhərlərdə 80 %-i;
Rayon inzibati ərazi vahidlərinin inzibati mərkəzi olan inzibati ərazi vahidlərində və qəsəbələrdə 60 %-i;
Kənd yerlərində 50 %-i miqdarında

Fərdi qaydada fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər

2026-cı il 1 yanvar tarixinədək fərdi qaydada (muzzdlu işçi cəlb etmədən) məşğul olan fiziki şəxslər üzrə minimum aylıq əməkhaqqının*:

- toylarda, şənliklərdə və digər tədbirlərdə aparıcılıq, çalğıçılıq, rəqqaslıq, aşıqlıq, məzhəkəçilik və digər oxşar fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər üçün **5 %-i**,
- fərdi foto, audio-video xidmətləri (foto studiyalar istisna olmaqla) sahəsində fəaliyyət üzrə **5 %-i**,
- çəkməçi, pinəçi - **3 %-i**,
- saat, televizor, soyuducu və digər məişət cihazlarının təmiri üzrə **3 %-i**,
- fərdi yaşayış evlərində və mənzillərdə ev qulluqçusu, xəstələrə, qocalara və uşaqlara qulluq xidməti, dayə, fərdi sürücülük, ev təsərrüfatında təmizlik, bağban, aşbaz, gözətçi və iaşə obyektlərində müştərilərə xidmət göstərən fiziki şəxslər (ofisiant) üzrə **3 %-i**,
- nəqqaşlıq emalatxanalarının fəaliyyəti üzrə **3 %-i**,
- fərdi qaydada bərbər fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər üzrə **3 %-i**,
- fərdi qaydada dərzi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər üzrə **3 %-i** miqdarında hesablanacaqdır.

* Aylıq sosial sığorta haqqının məbləği aşağıdakı əmsallar tətbiq edilməklə müəyyən olunur:

Bakı şəhərində (kənd və qəsəbələr daxil olmaqla) - 2,0;
Abşeron rayonunda, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərində - 1,5;
Digər şəhər və rayonlarda - 1,0.

Kənd təsərrüfatı

2026-cı il 1 yanvar tarixinədək mülkiyyətində olan kənd təsərrüfatına yararlı torpaqları istifadə edən fiziki şəxslərin ailə üzvlərinin hər biri üçün məcburi dövlət sosial sığorta haqqı, torpağın sahəsindən asılı olaraq, minimum aylıq əməkhaqqının*:

- 5 hektaradək - 2 %-i miqdarında;
- 5 hektardan 10 hektaradək - 6 %-i miqdarında;
- 10 hektardan yuxarı - 10 %-i miqdarında.

Sərnişin və yük daşımaları

2026-cı il 1 yanvar tarixinədək Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada "Fərqlənmə nişanı" alan avtomobil nəqliyyat vasitələri ilə sərnişin və yük daşımalarını həyata keçirən vergi ödəyiciləri üçün sosial sığorta haqqı minimum aylıq əməkhaqqının **6 %-i** miqdarında hesablanacaqdır.

Vəkil, sərbəst mühasib və auditorlar

2026-cı il 1 yanvar tarixinədək bu kateqoriya üzrə şəxslərin sosial sığorta yükünün əldə etdikləri gəlirlərdən xərclər çıxılmaqla **10 %-i** miqdarında müəyyən edilməsi nəzərdə tutulur.

PwC Azərbaycanın COVID-19 Buraxılışı

Xüsusi Buraxılış - № 15

6 may 2020

Azadolmalar

Aşağıda qeyd olunmuş gəlir növləri məcburi dövlət sosial sığorta haqqından azad edilmişdir:

- Sığortaedənin işçilərin sosial xarakterli xərclərinin çəkilməsinin nəticəsi kimi əldə edilən gəlirləri, o cümlədən üçüncü tərəfə ödədiyi vəsait;
- Faktiki ezamiyyə xərclərinin, habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş dəniz nəqliyyatında ezamiyyə xərcləri əvəzinə üzücü heyətin üzvlərinə sutkalıq ödənişlərin və ya digər işgüzar xərclərin* əvəzinin ödənilməsi.

* Belə xərclərə aiddir:

Görüşlərin keçirilməsi ilə bağlı qonaqların görüş yerinə gətirilməsi və görüş yerindən aparılması xərcləri, ictimai-iaşə obyektlərində qonaqlar üçün ziyafətlərin təşkili, habelə bu tədbirlərin keçirilməsi üçün hazır yeməklərin alınması üzrə çəkilmiş xərclər və görüşlərə cəlb edilmiş tərcüməçilərin xidmət haqları.

Qeyd: Müəlliflik qonorarı istisna olmaqla royalti gəlirləri məcburi dövlət sosial sığorta haqqından azaddır.

Qeyd edilən məlumatlarla bağlı hər hansı sualınız yaranarsa bizə müraciət edin

Movlan Paşayev

Ölkə üzrə İdarəedici Partnyor
movlan.pashayev@pwc.com

Elçin Məmmədov

Direktor, Hüquqi Praktikanın
Rəhbəri
elchin.mammadov@pwc.com

Aysel Suleymanova

Marketinq və Kommunikasiya
məsələləri üzrə Rəhbər
aysel.suleymanova@pwc.com

Arif Quliyev

Direktor, Vergi Məsləhəti
Xidmətləri üzrə Rəhbər
arif.guliyev@pwc.com

Elnur Məmmədov

Direktor, Vergi Hesabatlığı və
Strategiyası Praktikasının Rəhbəri
elnur.mammadov@pwc.com